

Toimintasuunnitelma 2019

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry

Puh. +358 4054 080 45

Tenho Tikkanen c/o Purokuja 3 C 02300 Espoo

www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi

[tenho.tikkanen\(at\)gmail.com](mailto:tenho.tikkanen(at)gmail.com)

Sisällysluettelo

1.	Yleistä	2
2.	Rukajärvi-keskukset	2
3.	Rukajärven tien kohteitten kehittäminen	3
4.	Yhteistyö museoitien, eri yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.....	4
5.	Aineiston kerääminen.....	4
6.	Rukajärven matkat.....	5
7.	Tietojärjestelmähanke	5
8.	Varojen keräys	5
9.	Jäsenhankinta	5
10.	Tiedottaminen	5
11.	Kirjahankkeet.....	5
12.1	Pentti Perttuli ja hänen muistiinpanoihinsa liittyvät kirjat.....	5
12.2	Muut kirjahankkeet	6
12.	Raappana - Kanninen ja Perttuli muistoseminaarit.....	7
13.	Muut tapahtumat ja tilaisuudet	7
14.	Kansalaisjuhla 75 vuotta jatkosodan päättymisestä 4.9. - 8.9.2019	7

Hallitus on hyväksynyt toimintasuunnitelman kokouksessaan 23.2.2019

Yhdistys on hyväksynyt toimintasuunnitelman vuosikokouksessaan 23.3.2019.

1. Yleistä

Rukajärven suunnan historyayhdistys ry on lyhyen toimintansa aikana huolehtinut perustamisasiakirjassa määrättyjen tavoitteitten noudattamisesta. Toiminta-ajatuksena on Rukajärven suunnan joukkojen taistelupaikkojen sekä sotateiden ja tukialueiden monipuolinen tunnetuksi tekeminen.

RSHY ry:n tavoitteena oli Rukajärvi-keskuksen perustaminen joillekin keskeisille paikkakunnille, mistä Rukajärven joukkoja koottiin. Tämä tavoite on toteutunut lisälmen ja Lieksan osalta ja jatkossa keskitytään keskusten toiminnan kehittämiseen. Keskusten toiminta lisää sekä paikallista että koko maan kattavaa Rukajärvi-tietoutta.

Yhdistys kehittää sähköisen some:n käyttöä ja tavoitteeksi asetetaan edellisenä vuonna avatun facebook -sivuston käytön lisääminen. Some -tiedottamisella parannetaan eri tapahtumiin liittyvää tiedottamista.

Tärkein toimintavuoden tapahtumista tulee olemaan Pentti Perttulin, E. J. Raappanan ja Ermei Kannisen muistoseminaarien lisäksi syyskuun alussa Lieksassa järjestettävä Kansalaisjuhla 75 vuotta Jatkosodan päättymisestä.

2. Rukajärvi-keskukset

Lieksan Rukajärvi-keskuksen tilojen hankkimisen ja uudisrakennuksen jälkeen kaikki perusinvestoinnit on nyt suoritettu. Tulevina vuosina pyritään tehostamaan Rukajärvi-keskusten toimintaa jo kerättyä aineistoa jalostamalla ja Rukajärvi-keskusten aukioloaikoja lisäämällä.

Rukajärvi-keskukset edesauttavat ja myös helpottavat keräystyötä. Keskuksissa voidaan esitellä kerättyä aineistoa ja jakaa sitä tarvitsevien käyttöön. Rukajärvi-keskukset ovat osoittautuneet oikeaksi ratkaisuksi aineistohankinnassa, hyväksi käytössä ja säilytyksessä.

Rukajärvi-keskusten avaamisen jälkeen keskuksiin on toimitettu monenlaista perinneaineistoa. Rukajärvi-aineistoa, video- ym. haastatteluaineistoa, on tallennettu myös Ylä-Savon, Kainuun ja Pielisen-Karjalan museoihin. Aineiston hankintaa jatketaan ja tietoa kootaan yhdistyksen omaan Epookki-tietojärjestelmään, jonne halukkaat voivat tallentaa tietoa myös itse.

Rukajärven tie ja Rukajärvi-keskukset kuuluvat kiinteästi yhteen. Nämä toteutuneet hankkeet hyvin hoidettuna houkuttelevat vierailijoita ja sitä myötä edesauttavat jatkossa perinneaineiston keräystyötä.

RSHY ry:n hallussa oleva aineisto on kokonaisuudessaan digitoitu. Perinneaineiston keräys tapahtuu jatkossakin talkoovoimin eikä keräystyöstä makseta kenellekään palkkioita. Kulut korvataan esitetyn laskun mukaan Verohallinnon kulloinkin hyväksymän perusteen mukaisesti ja RSHY ry:n kulukorvaussäännön mukaisesti.

Tulevana vuonna keskitytään Rukajärvi-keskusten toiminnan kehittämiseen ja niissä pidettävien näyttelyitten ja tilaisuuksien järjestämiseen. Rukajärvi-keskusten toimintaa kehitetään yhteistyössä alueen kuntien ja alan muiden järjestöjen kanssa.

Keskusten näyttelyiden yhteyteen pyritään järjestämään esittelytilaisuuksia, joihin voidaan kutsua asiantuntijoita pitämään esitelmiä Rukajärven suunnan sotatoimista. Suunnan taistelujen lisäksi tilaisuuksissa käsiteltäisiin Rukajärven jatkosodan aikaista kulttuuritoimintaa ja sodanjälkeistä sotahistoriatyötä.

Lieksan Rukajärvi-keskuksen opasteita tullaan täydentämään. Opasteitten pystyttäminen edellyttää Liikenneviraston erikseen myöntämää lupaa.

Toimintavuonna huolehditaan hankitun Lieksan rautatieaseman entisen asemaravintolan eli Aarne Juutilaisen muistomerkkitontin kunnostamisesta ja vireillä olevassa kaavoituksessa siitä, että asemakaavassa osoitettaisiin rakennusoikeutta tasapuolisesti yhdistyksen omistamalle Rukajärvi-keskuksen nyt yhteensä n. 0,7 hehtaarin suuruiselle kiinteistölle.

Tämä järjestely mahdollistaisi julkisuudessakin esitetyn Rukapirtin eli Raappanan majan sijoittamisen Lieksan Asema-Aukiolla keskeisesti näkyvälle paikalle. Kiinteistöhankinta ja maanjakotöissä kiinteistöjen yhteen liittäminen mahdollistaa rakentamisen jatkossa myös asemaravintolan tontilla.

3. Rukajärven tien kohteitten kehittäminen

Lieksan rautatieasemalta Kivivaaran rajapyykille 647 kulkeva Rukajärven suunnan joukkojen sodanaikainen huoltotie nimettiin Rukajärven tieksi 2.7.2011 Jukolan Motissa pidetyssä juhlassa. Rukajärven tie on ainoa Jatkosodan aikainen auktorisoitu taistelutie. Talvisodan taistelutie Raateentie on Suomussalmella.

Rukajärven tien Jukolan Motin kohteeseen valmistui 30.11.2014 Jukolan Motti -pirtiksi ristitty rakennus. Sen ympärivuotinen käyttö on ollut erittäin vilkasta. Kohteessa on pienimuotoinen valokuvanäyttely. Jukolan Motin läheisyydessä sijaitsevan Änäkäisen Salpalinjan etuasemien kunnostaminen valmistui vuonna 2017 ja kohteen viimeistely saatiin lopullisesti valmiiksi vuoden 2018 aikana. Änäkäisen Salpalinjan etuasemat muodostavat merkittävän kokonaisuuden, jolla on koko Rukajärven tien ja Rukajärvi-keskusten kävijämäärien lisäämiseksi suuri merkitys. Salpayhdistys ajaa Salpalinjan nimeämistä maailmanperintökohteeksi, mitä hanketta tuetaan.

Rukajärven tien Nurmijärven kylällä sijaitsevassa Seuralassa toimii Rukajärven tie -valokuvanäyttely, josta on muodostunut yhdessä Jukolan Motti -pirtin ja Änäkäisen Salpalinjan etuasemien kanssa yleisöä kiinnostavat käyntikohteet. Rukajärven tie näyttelyä uudistetaan ja täydennetään kuluvana vuonna ja valokuvanäyttelyn kuvatekstejä uusitaan.

Rukajärven tien matkailijaryhmien opastuksesta huolehtivat Lieksan Matkailuoppaat ry:n ammattioppaat, joille järjestettiin koulutusta kevättalvella 2015 ja toimintavuonna koulutusta täy-

dennetään. Jukolan Motissa oppaina ovat toimineet myös paikallisen kyläyhdistyksen jäsenet, jotka otetaan mukaan opaskoulutukseen.

Toimintavuonna toteutetaan Lieksan Rukajärvi-keskuksen ja Rukajärven tien opasteitten pystyttäminen Nurmes - Lieksa ja Lieksa Joensuu valtateitten varrelle. Opasteet lisätään myös Rukajärven tien varrelle Lieksasta aina Nurmijärvelle saakka.

4. Yhteistyö museoitte, eri yhdistysten ja yhteisöjen kanssa

Rajaseudun sotahistoriakohteitten välisellä yhteistyöllä ja yhteismainonnalla saavutettaisiin merkittäviä etuja. Tästä yhteistyöstä on puhuttu paljon, mutta käytännön toimia ei ole suuremmassa määrin ollut. Ensivaiheen tavoitteena olisi yhteinen netissä julkaistava esite.

lialmessa ja Lieksassa toimivissa Rukajärvi-keskuksissa pyritään laajentamaan eri maanpuolustusjärjestöjä käsittävää yhteistyöverkostoa.

Rukajärven tie on Lieksan ja myös lialmen Rukajärvi-keskuksen ulkomuseo ja autenttinen erikoisuus. Matkailutien kehittäminen ja saattaminen sotahistorian erityiskohteeksi on aivan oma kokonaisuutensa ja sen toimijoitten tulisi käytännön syistä olla pääosin joko Lieksasta tai lähi-alueilta. Tästä syystä pyritään kehittämään yhteistyötä alueen järjestöjen kanssa, mistä hyvänä esimerkkinä voidaan mainita toiminta Nurmijärven kyläyhdistyksen Jongunjoen kyläseuran kanssa. Monola Seura ry:n kanssa käynnistyneen yhteistyön toivotaan tuovan kansainvälisiä matkailijoita Rukajärvi-keskukseen. Samoin Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n kanssa yhteistyö jatkuu.

RSHY ry on Suomen Sotahistoriallisen seuran jäsen. Yhdistysten välillä on jaettu tietoa ja sitä tullaan aikaisempaa laajemmin julkaisemaan yhteistyössä mm. yhdistysten nettisivuilla.

Rukajärven alueen museoitte ja Rukajärven veljeskunnan kanssa käynnistynyttä yhteistyötä jatketaan.

Yhdistys jatkaa tiivistä yhteistyötä Suomen Sotaveteraaniliitto ry:n kanssa.

5. Aineiston kerääminen

RSHY ry jatkaa Rukajärven suunnan sotahistoriaan liittyvien veteraanihaastattelujen tekemistä, valokuvien ja erilaisen materiaalin kokoamista ja lisäksi yhdistys tukee tutkimustyötä luovuttamalla keräämäänsä aineistoa ja tietoa tutkijoitten käyttöön.

Tavoitteena on, että yhdistyksen keräämä perinneaineisto olisi mahdollisimman hyvin erityisesti jäsenten käytössä ja että Rukajärven suunnalla palvelleilla veteraaneilla, heidän perillisillään ja sotahistorian harrastajilla ja tutkijoilla olisi mahdollisimman vaivaton pääsy näihin tietoihin.

Jäsenten toivotaan kartoittavan omilla alueillaan vielä haastateltavissa olevat veteraanit sekä selvittävän myös veteraanien jälkipolvien hallussa olevaa aineistoa ja sen saamista yhdistyksen

käyttöön. Heidän toivotaan mahdollisuuksiensa mukaan osallistuvan aineiston keräys- ja tutkimustyöhön.

6. Rukajärven matkat

Yhdistys järjestää erityisesti jäsenille suunnatun tutustumismatkan syyskuussa 2019 Rukajärven taistelupaikoille Tiiksjärvelle ja Rukajärvelle.

7. Tietojärjestelmähanke

Yhdistyksen hallussa olevan aineiston arkistointia varten saatiin käyttöön Epookki-tietojärjestelmä. Sen käyttöä pyritään edistämään ja tullaan jatkamaan tietojärjestelmäkoulutusta ja ohjeistusta parannetaan. HeiJoe täydennetään edelleen.

8. Varojen keräys

Pääasialliset varojenkeräystavat ovat jäsenmaksut ja erilaisista näyttelyistä ja tilaisuuksista saatavat pääsymaksut. Poliisihallitus myönsi yhdistykselle rahankeräyslupan 7.9.2017. Lupa oli voimassa 31.12.2018 saakka. Yhdistys tulee hakemaan rahankeräyslupaa 1.1.2019 alkavalle kaksi-vuotiskaudelle.

9. Jäsenhankinta

Jäsenhankinta tapahtuu pääosin yhdistyksen internet-yhteyksien avulla. Myös jokaisen yhdistyksen jäsenen toivotaan mahdollisuuksiensa mukaan osallistuvan jäsenhankintaan.

10. Tiedottaminen

RSHY ry:n pääasiallinen tiedotus tapahtuu yhdistyksen internet-sivujen ja jatkossa myös facebook-sivujen kautta. Yhdistys on ollut Sotahistoriallisen Seuran jäsen ja saa heidän jäsenpalvelunsa käyttöönsä myös valtakunnallisessa tiedottamisessa.

11. Kirjahankkeet

12.1 Pentti Perttuli ja hänen muistiinpanoihinsa liittyvät kirjat

Pentti Perttulin 100-vuotissyntymäpäivää vietettiin 13.3.2016. Yhdistys luovutti Pentti Perttulille "Raappanan ritari" kirjan numeroidun ensimmäisen kappaleen, samalla luovutettiin Perttulin historiikkitoimikunnalle antaman haastattelun äänitteet DVD -äänitallenteena.

Vuoden 2014 Kansalaisjuhlassa julkistettiin Raappanan nyrkki, eli Kev.Os. 2:n joukko-osaston historiateos, minkä kirjoitustyössä Perttulin kirjallinen aineisto oli suureksi avuksi. Perttulin toiminta toimeenpanijana oli ratkaiseva historiikkitoimikunnan suorittamassa veteraanihaastatte-

lutyössä. Tämän työn tuloksena syntyi useita merkittäviä Rukajärven suunnan taisteluita kuvaavia teoksia.

Useissa yhteyksissä ja vahvimmin Tauno Oksasen toimesta on tullut esille Perttulin aineistoon perustuvien teosten julkaisemistyön jatkaminen juuri yhdistyksemme toimesta. Olisi luonnollista, että yhdistyksen tavoitteena olisi jatkaa juuri alulle panemaansa joukko-osastoteosten julkaisemista Rajapataljoona 6:n joukko-osastoteoksen julkaisemisella. Aineisto kirjoitustyötä varten on jo koossa, siitä puuttuu vain matrikkelitiedot. Tauno Oksanen on lupautunut ottamaan kirjoitustyön vastaan ja avuksi työhön toimintavuonna kootaan toimikunta.

Useilta tahoilta on esitetty myös Perttulin kirjoittamaan perinneaineistoon perustuvan elokuvan tekemistä. Rukajärven tie-elokuva on jo tehty. Yhdistyksellä ei ole resursseja vastaavan tasoisen elokuvan tuottamiseen, mutta yhdistys tulee avustamaan vastaavia Rukajärven suunnan taisteluista kertovien elokuvien tai vastaavien hankkeitten toteutumista.

12.2 Muut kirjahankkeet

Yhdistys tukee ja pyrkii avustamaan tietojen kokoamisessa ja hakee tarvittaessa rahoitusta seuraaville toimintavuoden aikana valmistuville teoksille:

- Hannu Siivonen, "Rukajärven suunnan ilmavalvontaa käsittelevä tietoteos"
- Hannu Saraluoto, "Merkillisiä maanpuolustajia"
- Tenho Tikkanen, "Rukajärven suunnan sodan jälkeisen sotahistoriatyön historiikki"

Ossi Laine, Erkki Ylisippola ja Tenho Tikkanen, "Legendaarinen Majewski" otetaan uusi painos.

Hannu Saraluodon tekeillä oleva "Merkillisiä maanpuolustajia" -teos on kokoelma Rukajärven suunnan taistelijoista, jotka omistavat tai ovat suunnitelleet kirjanomistajamerkkejä eli exlibriksiä.

Hannu Siivonen on kirjoittamassa myös Rukajärven suunnan tykistölentoja ja suunnalla suoritettuja tulenjohtolentoja 1942 - 1944 käsittelevää tietoteosta. Aikaisemmin mainittu Rukajärven suunnan ilmavalvontaa sisältävä tietoteos käsittelee suunnan ilmavalvontaa kokonaisuudessaan sekä ilmavoimien ilmavalvonta-kaukopartiokokeilua ja Osasto Hartikaisen toimintaa suunnalla. Hannu Siivonen on laatinut myös ilmavalvontaan liittyvän, mutta erillisen kuva- ja tietoteoksen lottatyttöjen eli ilmavalvontakomppania 'Korvan' toiminnasta Tiiksjärvellä.

Antti Haapalainen ja Reijo Pulkkinen ovat jatkaneet kenttävartiopuolustuslinjan kartoitustyötä. Yhdistyksen nettisivuilla on julkaistu heidän tekemiensä tutkimusmatkojen matkakertomuksia. Tavoitteena on koota tiedot sähköiseen tietojärjestelmään, johon työhön asiantuntijana osallistuu myös Jari Kärkkäinen. Työ on tarkoitus saada valmiiksi kuluvana toimintavuonna.

12. Raappana - Kanninen ja Perttuli muistoseminaarit

Rukajärven suunnan historyyhdistys tulee järjestämään suunnan komentajan kenraalimajuri E.J. Raappanan (2.6.), kenraaliluutnantti Ermei Kannisen (19.10.) ja Pentti Perttulin (13.3.) syntymäpäivien läheisyydessä seminaarityyppisen tilaisuuden joko Iisalmen tai Lieksan Rukajärvi-keskuksissa.

13. Muut tapahtumat ja tilaisuudet

Suonenjoen reserviläiset järjestävät 2019 MTB jotos maastopolkupyörätapahtuman. He ovat pyytäneet lupaa käyttää tapahtuman nimenä "MTB jotos, Perttulin osasto". Hallitus on myöntänyt luvan ja päättänyt tukea hanketta siten, että kilpailun reittipisteille laaditaan RSHY ry:n käytössä olevaan HeiJoe -järjestelmään soveltuva sisältö, mikä vastaa Perttulin alkuperäisen Repolan Lieksajärven reitin kohteitten sisältöä. Kilpailijat saavat avattua kunkin reittipisteen tiedot älypuhelimillaan.

Iisalmen Reserviläiset järjestävät toukokuussa 2019 Sandels-Jotoksen, jota varten on pyydetty Iisalmen Rukajärvi-keskuksen avaamista tapahtuman käyttöön, mihin pyyntöön luonnollisesti suostutaan.

14. Kansalaisjuhla 75 vuotta jatkosodan päättymisestä 4.9. - 8.9.2019

Kansalaisjuhla 75 vuotta jatkosodan päättymisestä järjestetään 4.9. - 8.9.2019. Ohjelmaluonnos on liitteenä.